

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 3. Quis in iudicio Regularium Iudex Ordinarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

ditorum criminibus, procedere & servare ordinem juris, & stylum judiciarium, vel procedere sine strepitu & figura judicij, servatis quæ in illo juxta dicta, sectione præcedenti necessario servari debent. Unde *Card. de Lugo* *disp. sup. cit. sect. 14. num. 168.* advertendum ait est primo, ad omnes actus juridicos requiri presentiam Notarij seu Secretarij, ut fidem facere possit in judicio, qui Secretarius ab ipso Prælate ex suis subditis eligi & constitui potest ex consuetudine, & in omnibus prædictis actibus subscribere debet.

ARTICVLVS III.

Quis in Judicio Regularium Judex Ordinarius.

Articulo præcedenti dictum est, quomodo Superioris & Prælati Regulares, in causis & levibus & gravibus contra suos subditos Regulares
pro

procedere possint & debeant, sed quia nomen superioris aliquo modo ambiguum est, & diversi Ordines diversos sibi subalternativè succedentes superiores habent; hinc oritur dubium, quis nomine Superioris Regularis intelligendus veniat. Et quidem notum est Ordinem Cisterciensem & Præmonstratensem, habere suum Generalem Abbatem, & Priores, Supprios &c. Carmelitas & Dominicanos, suos Generales, Provinciales, Priores. Franciscanos de Observant. Minores, & Capucinos, suos Generales, Provinciales, Custodes, Guardianos & Vicarios &c. Benedictini Generalem non habent, sed in varias congregationes v.g. S. Justinæ in Italiâ, S. Isidori in Hispaniâ, S. Mauri in Galliâ &c. divisi sunt, quibus congregationibus, vel præest aliquis Generalis, vel aliquis Præfidentis principalis, de quibus omnibus & singulis

gulis quæstio est, an sint Ordinarij Regularium, qui in illis vel immediatè vel mediatè subsunt.

De Superioribus Ordinum Mendicantium, qui tantùm triennales sunt, vel alijs Ordinibus non mendicantium, qui tamen ab Ordinarijs exempti, & specialibus privilegijs à summo Pontifice muniti sunt, non est quæstio; sed de non exemptis in quibus militat jus commune seclusis privilegijs specialibus à sede Apostolicâ concessis, qualis in Germaniâ est Congregatio Bursfeldiensis, cùm aliæ Congregationes in Italiâ, Hispaniâ, Galliâ ab Ordinarijs exemptæ esse noscantur.

Ad quæstionem proin responderetur solum Abbatem esse ordinarium Judicem in causis suorum Regularium. Patet ex cap. quanto de offic. Ordin. & probat Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 4. 1. Quia potestas talis est perpetua.

tua. 2. Episcopi habent ordinariam jurisdictionem in suos clericos & Diocesi, cum ergo Abbates habeant jurisdictionem quasi Episcopalem, & majorem quam Episcopi in suos Clericos, utiq; si illa & hæc erit ordinaria. 3. Jurisdictio, quæ confertur per electionem Collegij vel Universitatis, & habet annexam dignitatem, est ordinaria, sed talis est Abbatum in suos Monachos, *cap. cum ab Ecclesiarum de offic. ordin. Pa. norm. Silvester & alij à Tamb. cit.* hinc est, quod ad solum Abbatem spectet & pertineat correctio Monachorum, *gloss. ad cap. quanto ubi si Prælati, & glossa ad cap. Ea que de stat. Monacho: sive procedatur correctionabiliter, sive in formâ judicij, Unde Cardin. Tusch. tom. 1. concl. 7. n. 4. Abbas, inquit, excommunicat & punit Monachos & Religiosos suos gloss. in cap. de persona: in verb. Monachum 11. quest. 1. & num. 7. Abbas, ait, potest punire,*
corri-

corrigere, & de suo Monasterio expellere.
 Monachos inobedientes secundum consti-
 tutiones Religionis, & inquirere contra
 Monachos super delictis ab eis commissis,
 & eos punire quia habet ordinariam juris-
 dictionem num. 8. idq; siue delinquat Mo-
 nachus in Claustro siue extra, quia juris-
 dictio Abbatis in suos Monachos non est per
 modum territorij, sed in capita, ideoq; ubi-
 que eam exercet, Aegid. Consil. 5. num. 20.
 & seq. verb. sed occurrit dubium, & tan-
 dem num. 11. Abbas ait. majorem habet
 potestatem & jurisdictionem in Monachos
 quam Episcopus in suos Clericos, quia Epi-
 scopus non excommunicat, non capit exi-
 stentem extra Diocesim, Abbas ubiq; ex-
 communicat & capit Monachum, quia to-
 tus mundus ei pro claustro. . . Quare Ro-
 manus Hay Astri in exst. quest. 7. num. 27.
 si Abbas, inquit, agit contra Monachum ad
 correctionem secundum Regulam, adeoq;
 secundum constitutiones Ordinis & Regu-
 lae

la non repugnantes, Abbas praefertur Episcopo, & tunc Monachus tenetur magis obedire Abbati quam Episcopo Panorm. in 6. quanto de offic. ordin. num. 14. S. Thom. in 2. distinct. 44. Insuper Abbas procedendo correctionaliter potest Monachum punire, & ferro abscissionis uti, eumque ob delicta & incorrigibilitatem habitam & ordine privare, & de Monasterio expellere. Navar. Consil. 77. unde ad propositum Benedictus de Capra reg. 84. num. 2 & 3. ait, communem esse, quod Abbas & non Episcopus in Monachos habet jurisdictionem & correctionem, etiamsi via ordinaria juris procedatur ad poenam, nisi Abbas notorie correctionem negligeret, aut tale crimen Monachus commisisset, ob quod posset degradari. quo casu Episcopus etiam per viam inquisitionis contra eundem & non Abbas procederet. Consentunt Innoc. Hostien. Abbas Ioan. Andre. collectur, Aegidius Bellamer. in cap. quanto, de offic. ord. multi-

multiq; alij quos *Astr. in exst. quest. 7. à num. 40 pag. 309. usq; ad pag. 319. & n. 37.* citat & sequitur *Rom. Hay.* Ex quibus manifestum evadit, Abbatem solum esse sui Monasterij Professorum Monachorum Ordinarium Patrem, Correctorem & Judicem, posseq; illos secundum Regulam & Ordinis constitutiones corrigere & punire in causis gravioribus judicialiter, vel processu summario sine strepitu & figura judicij, vel viâ ordinaria contra eos procedere, de criminibus convictos à divinis & sacrificio suspendere, incarcerare, ad aliud Monasterium culpis sic exigentibus mittere, excommunicationis fulmen vibrare, ac ab omnibus dictis pœnis absolvere, unico crimine excepto quod degradationem mereatur, cujus unica judicatura Episcopo contra Regulares reservatur. Quare *Regulares ab ordinum Prælati excommunicati-*

tos, Episcopus absolvere non potest: Palud.
 distinct. 18. q. 3. art. 2. Abb. in cap. 3. num.
 10. de offic. ord. nisi ad ipsum appellatum sit
 eo quod jurisdictio & correctio Regulari-
 um primo loco ad Abbatem spectet gloss.
 communiter recepta in cap. quanto & Epi-
 scopus ordinariè se immiscere non debeat.
 adeo quidem, ut absolutio seu relaxatio sen-
 tentia irrita sit. Innoc. in c. 3. num. 6. arg.
 cap. dilecto 10. de offic. Archid. quippe cum
 jurisdictio desist. Paul. Laim. q. 9. Canon. de
 Prælat. Elect. q. 124. Dixi in principio
 resolutionis solum Abbatem esse ordina-
 rium suorum Monachorum, ut innuerem
 nec Præsidem, nec Visitatores, nec ul-
 lum alterius ejusdem ordinis Monaste-
 rij Abbatem posse aliquem non suum,
 aut sui Monasterij Monachum, sive
 correctionaliter secundum Regulam,
 sive judicialiter & criminaliter proce-
 datur, sine proprij Abbatis consensu
 vel negligentia punire, suspendere, in-
 cat.

carcerare, excommunicare, aut ab iisdem pœnis si à Canone vel proprio Abbate inflictæ sint, absolvere; cum illius cuius est ligare, etiam sit dissolvere & correctio, tam juxta c. *quando de offic. ord.* & gloss. ibidem, quàm etiam gloss. ad cap. *ea que de stat. Monach.* NB. primo loco spectet ad Abbatem loci seu proprium isque solus & non alius, sit Ordinarius suorum, & jurisdictionem illimitatam, nec ulli vel loco vel tempori astrictam habeat, quod tamen de Præsede vel Visitatoribus nullatenus asseri potest, ut infra videbimus, cum de illis agetur. Gravissimè proinde hallucinati sunt cõsulti quidã Theologi (eorũ nominibus & honori parco,) qui ut aliquẽ monachum qui propter enormem (sic illo testante qui vidit & sub conditione absolvendi cõmissionem dedit) Sacerdotis percussione, excommunicationem majorem incurrerat, & in absen-

F

tia

tia proprij Abbatis, ex commissione alterius Diœcesis Monasterij Abbatis conditione, ut suo proprio Abbati, ex itinere redituro, pro omnimoda absolutione se sistere; ab aliquo è suis confratribus, in foro tantum conscientia absolutus erat, sine subsequente alia à proprio Prælato absolutione salvarent; & electionis, cujus ea propter incapax erat, capacem facerent; eorum temeritatis in suis rationibus decidendi progressi sunt, ut non puduerit eos asserere, Monachum excommunicationis reum, non solum à proprio Abbate, sed à quocumque alterius cujuscumque Monasterij, ejusdem Congregationis Abbate, etiam extra actum visitationis, vi communicationis privilegiorum, sine consensu proprij Abbatis absolvi posse, idque sine allegata ulla lege vel Canone unicum *Alviset* sect. 3. cap. 23. §. 2. n. 7. & falso citantes, cum ille

ille in loco illo agat de Dominicanis, qui exempti sunt, nec ullam mentionem fecerit Benedictinorum non exemptorum, de quibus questio erat; falsoq; illi verbo Provinciali addiderint, seu *Præsidi principali*. Quis unquam audivit tam horrenda paradoxa? sed illis adhuc absurdiora addunt, dum dicunt, notorium esse professos Congregationis Bursfeldensis NB. jurare in receptione sua obedientiam Abbati, Ordini, Capitulo, ejusq; statutis & statuendis, adeoq; singulorum Monasteriorum Monachi, in professione sua tot accipiant Ordinarios & Superiores, quod sunt in ea Abbates. Hæc à dictis Theologis tanquam notoria & oracula proponuntur cum Mendacia & piacula sint. Falsum est enim, quod Monachi jam dicti in professione sua jurent obedientiam Ordini. Falsum quod Capitulo ejusq; statutis & statuendis.

endis. Deniq; falsum est, quod Præf-
dens principalis & Visitatores, extra
Capitulum generale, vel actualem visi-
tationem, possint Monachos sui Mo-
nasterij non professos, sine consensu
proprii Abbatis punire vel à censuris
& pœnis absolvere. Et nihilominus
super his falsitatibus, absurdis & para-
doxis, pro sua æterna confusione fun-
darunt suam sententiam; scilicet quod
majori excommunicatione innoda-
tus, non debeat à proprio, sed possit
ab alterius Monasterij Abbate, vel ex
ejus commissione à quocumq; Mona-
cho, sine præscitu & consensu proprii
Abbatis absolvi, & absolutio in foro
conscientiæ data, sola sufficiat, & alia
pro foro externo juxta præscriptum
Pontificalis Romani & SS. Canonum
non sit necessaria, etiam in loco ubi ta-
lis forma hætenus observari consue-
vit. Qui si Canonistæ erant, uti con-
sule-

sulebantur, utiq; legissent SS. Canones & in specie c. 22. de sent. Excom. in 6. quod sic habet. *Eos qui à sententia Canonis vel hominis (cum ad illum à quo alias de jure fuerant absolventi, nequeunt propter imminentis mortis articulum, aut aliud impedimentum legitimum, pro absolutionis beneficio habere recursum) ab alio absolventur, si cessante periculo, vel impedimento hujusmodi, illi à quo his cessantibus absolvi debebant, quam cito commode poterunt, contempserint presentare, mandatum illius super illis, pro quibus excommunicari fuerant, humiliter recepturè & satisfacturi, prout justitia suadebit: decernimus (ne sic illudant censura Ecclesiastica) in eandem sententiã recidere ipso jure.* Ubi bene notanda verba: *illi à quo absolvi debebant, quibus satis innuitur, non à quocumq; absolutionis beneficium posse impendi, sed solum à legitimo & unico superiore.* Legissent

etiam cap. cum desideres 15. de sent. Ex-
 comm. ibi in fin. & nisi forma Ecclesie, que
 pro talibus introducta est, observata fue-
 rit, non est communicandum eidem. Le-
 gissent cap. à nobis 28. eod. tit. ibi unde
 quantumcumq; &c. Legissent Covarr.
 aliosq; Canonistas asserentes quod sine
 observatione talis formæ (in Pontificali
 & SS. Canonibus præscriptæ) non tol-
 latur excommunicatio. Accedit quod
 percussio, ob quam incurta excommu-
 nicatio non levis & occulta, ut ipsi asse-
 rere ausi sunt, sed toti Conventui & ex-
 ternis hospitibus statim innotuerit, &
 tam enormis fuerit, ut is, qui absolutio-
 nem commiserat, fassus sit; si ista per-
 cussio non fuerit enormis, nescio que-
 nam unquam enormis erit adeoq; ex-
 communicatio propter illam incurta,
 ob scandalum & enormitatem, fuerit
 sedi Apostolicæ reservata, nec ullus
 alius etiam proprius Abbas, ab ea ab-
 solve-

*Ex- solve potuerit, Quando enim excessus
que notorius est, Abbas ipsum absolvere non
fue- potest, propter scandalum. gloss. ad cap. cum
Le- illorum.*

Quibus incidenter & necessario ad-
ductis, ad propositum redeundo, ex di-
ctis manifestum evadit, solum Abba-
tem, vel superiorē proprium, esse Or-
dinarium suorum Regularium, posseq;
illos secundum Regulam, Ordinis,
Constitutiones & SS. Canones, dum
excessus & justitia id exigunt, corrige-
re, punire, suspendere, excommunicare,
& incarcerare, ab iisdemq; pœnis ab-
solvere, ejusq; & non alterius licenti-
am in editione librorum juxta præ-
scriptum SS. Concilij Trid. sess. 4. pro-
curare teneantur. Qualem autem po-
testatem habeant Præfident Congre-
gationis & Visitatores, mox videbitur.
Sit proinde.

F 4

ART.